

บันทึกการตอบข้อหารือ

เรื่อง การรายงานธุรกรรมของโครงการ Payment System for Capital Market

บริษัท ฟินเน็ต อินโนเวชั่น เน็ตเวิร์ค จำกัด (บริษัทฯ) ได้มีหนังสือ ที่ สจ. ๐๑๓๒/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๖๒ ถึงสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (สำนักงาน ปง.) ขอหารือเกี่ยวกับการรายงานธุรกรรมของโครงการ Payment System for Capital Market ต่อสำนักงาน ปง. สรุปความได้ว่า ตามที่บริษัทฯ เป็นบริษัทย่อยของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เป็นผู้ให้บริการโครงการระบบการชำระเงินสำหรับตลาดทุน (Payment System for Capital Market) ตามนโยบายของคณะกรรมการขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์ National e-Payment และคณะอนุกรรมการพัฒนาระบบการชำระเงินสำหรับตลาดทุน ได้จัดให้มีบริการระบบจัดการข้อมูลการชำระเงินระหว่างสถาบันตัวกลางในตลาดทุน (ผู้ใช้บริการ) และนำส่งข้อมูลดังกล่าวไปยังธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงิน (ธนาคารฯ) ของผู้ใช้บริการเพื่อดำเนินการหักโอนเงินระหว่างธนาคาร (Interbank) ผ่านระบบบาทเน็ต (BAHTNET) ของธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและลดความเสี่ยงเชิงระบบในการชำระเงินของประเทศไทย โดยในการจัดการข้อมูลการชำระเงิน บริษัทฯ จะดำเนินการประมวลผลข้อมูลของผู้ใช้บริการและลูกค้าของผู้ใช้บริการซึ่งมีสิทธิได้รับชำระราคา (Credit only) หรือมีหน้าที่ชำระราคา (Debit only) หรือมียอดสุทธิในการได้รับชำระราคาหรือมีหน้าที่ชำระราคา (Debit & Credit) (อย่างใดอย่างหนึ่ง) แล้วแต่กรณี เพื่อนำส่งรายการข้อมูลที่ผ่านการจัดการและประมวลผลแล้วไปยังธนาคารฯ ซึ่งเป็นผู้เก็บรักษาบัญชีเงินฝากของผู้ใช้บริการและลูกค้าของผู้ใช้บริการแต่ละรายในการที่ธนาคารฯ จะทำการหักโอนเงินดังกล่าวไปยังบัญชีสำหรับการชำระดุลของธนาคารฯ เพื่อปรับฐานะความเป็นเจ้าหนี้หรือลูกหนี้ ก่อนนำส่งข้อมูลยอดสุทธิจากการชำระดุลดังกล่าวไปยังระบบบาทเน็ต (BAHTNET) ของ ธปท. เพื่อการโอนเงินระหว่างธนาคารฯ ตามข้อมูลยอดสุทธิดังกล่าวต่อไป

ด้วยลักษณะการให้บริการของบริษัทฯ ตามที่กล่าวถึงข้างต้น ข้อมูลการชำระเงินระหว่างผู้มีบัญชีเงินฝากซึ่งเป็นลูกค้าแต่ละรายของธนาคารฯ จะถูกนำไปคำนวณยอดสุทธิภายใต้บัญชีของธนาคารฯ ที่เปิดไว้สำหรับการชำระดุล (Settlement Account) ดังนั้น จึงจะไม่ปรากฏข้อมูลรายการทางการเงินจากผู้จ่ายไปยังผู้รับแต่ละรายที่เปิดบัญชีเงินฝากไว้ต่างธนาคารฯ เนื่องจากเป็นรายการระหว่างลูกค้าผู้มีหน้าที่ชำระราคา (debit) กับบัญชีสำหรับการชำระดุลของธนาคารฯ และลูกค้ารายที่มีสิทธิได้รับชำระราคา (credit) จะได้รับเป็นยอดสุทธิที่โอนผ่านระบบบาทเน็ต (BAHTNET) ของ ธปท. ซึ่งจะไม่ปรากฏข้อมูลรายการทางการเงินของผู้จ่ายแต่ละรายที่เปิดบัญชีเงินฝากไว้ต่างธนาคารฯ เช่นกัน นั้น บริษัทฯ จึงขอหารือว่าความเข้าใจของบริษัทฯ ดังต่อไปนี้ ถูกต้องหรือไม่

ประเด็นที่ ๑ การที่บริษัทฯ ให้บริการจัดการข้อมูลการชำระเงินที่มีการประมวลผลข้อมูลดังกล่าวข้างต้นนั้น มีลักษณะเป็นการปรับฐานะความเป็นเจ้าหนี้หรือลูกหนี้ของผู้ใช้บริการและลูกค้าของผู้ใช้บริการ จึงเข้าลักษณะเป็นธุรกรรมที่เกี่ยวกับบริการชำระดุล (Settlement) ซึ่งเป็นธุรกรรมที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องรายงาน

ต่อสำนักงาน ป.ป.ง. ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๔๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ ตามข้อ ๑ (๗) (ฉ)

ประเด็นที่ ๒ ธนาคารฯ ซึ่งเป็นผู้รับดำเนินการตามข้อมูลการประมวลผลที่ได้รับจากบริษัทฯ ตามรายละเอียดในประเด็นที่ ๑ ธุรกิจดังกล่าวจึงได้รับยกเว้นไม่ต้องรายงานต่อสำนักงาน ป.ป.ง. เนื่องจากเข้าลักษณะเป็นธุรกรรมที่เกี่ยวกับการให้บริการชำระดุล (Settlement) ซึ่งเป็นธุรกรรมที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องรายงานตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๔๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ ตามข้อ ๑ (๗) (ฉ) ด้วยเช่นกัน โดยธนาคารฯ จะจัดให้มีมาตรการระบุรายการที่เกิดขึ้นจากการประมวลผลจากบริการชำระดุลของบริษัทฯ ตามที่ธนาคารฯ ออกแบบเพื่อให้สำนักงาน ป.ป.ง. ตรวจสอบได้ อย่างไรก็ตาม เว้นแต่ในกรณีที่รายการหักโอนเงินนั้นเป็นรายการที่บริษัทฯ ไม่สามารถประมวลผลได้เนื่องจากมีเหตุขัดข้องในการจัดการและส่งผลให้รายการข้อมูลดังกล่าวไม่ถูกรวมอยู่ในข้อมูลการประมวลผลจากบริการชำระดุล (Settlement) ของบริษัทฯ ซึ่งในกรณีดังกล่าวธนาคารฯ ยังคงมีหน้าที่รายงานธุรกรรมต่อ สำนักงาน ป.ป.ง. ตามหลักเกณฑ์ปกติ

ประเด็นที่ ๓ ธนาคารฯ ที่ให้บริการจัดการข้อมูลการชำระเงินภายในธนาคารเดียวกันที่มีการประมวลผลข้อมูลที่ได้รับจากบริษัทฯ ทั้งรูปแบบ Batch และ Real-time ตามที่ให้บริการไปแล้ว รวมถึงรายการที่ผู้ใช้บริการดำเนินการโดยใช้แผนสำรองเพื่อความต่อเนื่องทางธุรกิจ (Business Continuity Plan: BCP) ผ่านช่องทางเดิมกับทางธนาคารตามที่ตกลง ธนาคารฯ ยังต้องทำการรายงานการทำธุรกรรมดังกล่าวต่อสำนักงาน ป.ป.ง. ตามเดิม

สำนักงาน ป.ป.ง. พิจารณาประเด็นข้อหาหรือแล้ว มีความเห็นดังนี้

กรณีตามประเด็นที่ ๑ กฎกระทรวง ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๔๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๕๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๕๒ (กฎกระทรวงฯ) ข้อ ๑ (๗) (ฉ)^๑

^๑กฎกระทรวง ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๔๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๕๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๕๒

ข้อ ๑ ธุรกิจที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องรายงานต่อสำนักงานตามมาตรา ๑๓ มาตรา ๑๕ และ มาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ มีดังนี้

(๗) ธุรกรรมที่เกี่ยวกับการบริการ ดังต่อไปนี้

(ก) การบริการรับชำระเงินแทนเฉพาะที่มีมูลค่าน้อยกว่าเจ็ดแสนบาท

(ข) การบริการเครือข่ายบัตรเครดิต

(ค) การบริการเครือข่ายอีดีซี

(ง) การบริการสวิตช์ซึ่งในการชำระเงิน

(จ) การบริการหักบัญชี

(ฉ) การบริการชำระดุล

(ช) การบริการหักบัญชีเช็ค ตราฟด์ ตัวแลกเงิน ตัวสัญญาใช้เงิน และตราสารทางการเงินอื่น ๆ

กำหนดให้ธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริการชำระดุล เป็นธุรกรรมที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องรายงานต่อสำนักงาน ปปง. ตามมาตรา ๑๓ มาตรา ๑๕ และมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ ดังนั้น การที่บริษัทฯ ดำเนินการประมวลผลข้อมูลของผู้ใช้บริการและลูกค้าของผู้ใช้บริการซึ่งมีสิทธิได้รับชำระราคา (Credit only) หรือมีหน้าที่ชำระราคา (Debit only) หรือมียอดสุทธิในการได้รับชำระราคาหรือมีหน้าที่ชำระราคา (Debit & Credit) (อย่างใดอย่างหนึ่ง) แล้วแต่กรณี เพื่อนำส่งรายการข้อมูลที่ผ่านการจัดการและประมวลผลแล้วไปยังธนาคารฯ ซึ่งเป็นผู้เก็บรักษาบัญชีเงินฝากของผู้ใช้บริการและลูกค้าของผู้ใช้บริการแต่ละราย โดยธนาคารฯ จะทำการหักโอนเงินดังกล่าวไปยังบัญชีสำหรับการชำระดุลของธนาคารฯ เพื่อปรับฐานะความเป็นเจ้าหนี้หรือลูกหนี้ ก่อนนำส่งข้อมูลยอดสุทธิจากการชำระดุลดังกล่าวไปยังระบบบาทเน็ต (BAHTNET) ของ ธปท. เพื่อการโอนเงินระหว่างธนาคารฯ ตามข้อมูลยอดสุทธิดังกล่าว จึงเข้าลักษณะเป็นธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริการชำระดุลจากการชำระหนี้ค่าซื้อขายหลักทรัพย์ของลูกค้าของบริษัทหลักทรัพย์ ซึ่งเป็นธุรกรรมที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องรายงานต่อสำนักงาน ปปง.

กรณีตามประเด็นที่ ๒ ตามที่ธนาคารฯ ทำการหักโอนเงินดังกล่าวไปยังบัญชีสำหรับการชำระดุลของธนาคารฯ เพื่อปรับฐานะความเป็นเจ้าหนี้หรือลูกหนี้ ก่อนนำส่งข้อมูลยอดสุทธิจากการชำระดุลดังกล่าวไปยังระบบบาทเน็ต (BAHTNET) ของ ธปท. เพื่อการโอนเงินระหว่างธนาคารฯ ตามข้อมูลยอดสุทธิดังกล่าวนั้น กรณีย่อมเข้าลักษณะเป็นธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริการชำระดุล ซึ่งเป็นธุรกรรมที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องรายงานต่อสำนักงาน ปปง. ตามกฎกระทรวงฯ ข้อ ๑ (๗) (ฉ) แต่อย่างไรก็ดี ในกรณีที่รายการหักโอนเงินนั้นเป็นรายการที่บริษัทฯ ไม่สามารถประมวลผลได้เนื่องจากมีเหตุขัดข้องในการจัดการและส่งผลให้รายการข้อมูลดังกล่าวไม่ถูกรวมอยู่ในข้อมูลการประมวลผลจากบริการชำระดุล (Settlement) ของบริษัทฯ ซึ่งในกรณีนี้จึงไม่ได้รับยกเว้นให้ไม่ต้องรายงานธุรกรรมต่อสำนักงาน ปปง. ตามกฎกระทรวงฯ ดังกล่าว

กรณีตามประเด็นที่ ๓ การที่ธนาคารฯ ให้บริการจัดการข้อมูลการชำระเงินภายในธนาคารเดียวกันที่มีการประมวลผลข้อมูลที่ได้รับจากบริษัทฯ ทั้งรูปแบบ Batch และ Real-time ตามที่ให้บริการไปแล้ว รวมถึงรายการที่ผู้ให้บริการดำเนินการโดยใช้แผนสำรองเพื่อความต่อเนื่องทางธุรกิจ (Business Continuity Plan: BCP) ผ่านช่องทางเดิมกับทางธนาคาร หากมีลักษณะเป็นการโอนเงินจากลูกค้ารายหนึ่งไปยังลูกค้าอีกรายหนึ่งซึ่งไม่ใช่ธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริการชำระดุลแล้ว กรณีดังกล่าวจึงไม่ได้รับยกเว้นให้ไม่ต้องรายงานธุรกรรมต่อสำนักงาน ปปง. ตามกฎกระทรวงฯ ข้อ ๑ (๗) (ฉ)

(นายสุวิจักขณ์ ธรรมชัยพจน์)

ผู้อำนวยการกองกำกับและตรวจสอบ ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน